Enderrock | Sergi Núñez | Actualitzat el 05/04/2022 a les 11:30

Auxili: «'Guaret' és una de les coses més boniques que hem fet com a grup»

Parlem amb el cantant Esteve Tortosa sobre el cinquè treball de la banda ontinyentina

Auxili | Arxiu Propaganda pel Fet!

Quatre anys després de l'exitós *Tresors* (Propaganda Pel Fet!), **Auxili** ha retornat discogràficament amb *Guaret* (PpF!, 2022), un treball que brolla després del seu silenci artístic des de 2019. Amb menys crítica social i lletres més personals, **Auxili** reneix amb vuit cançons que mantenen la seva essència, però que mostren un canvi de rumb marcat pel seu context vital. Parlem sobre aquest nou disc i les seves interioritats amb Esteve Tortosa, cantant de la formació ontinyentina.

Com heu viscut el llançament d'aquest nou disc?
Ho hem viscut d'una manera molt intensa. Ha estat diferent que amb altres discos per la llarga parada que hem fet i perquè ho hem gestat tot a foc lent. Després de dos anys i mig, teníem el dubte de si el públic encara estaria allí, si la gent hauria passat pàgina de la nostra música. I com que ho hem treballat molt i hem apretat molt tant a les lletres com a la producció, hem tingut tots aquests sentiments a flor de pell. És com si fos un examen: quan has estudiat, estàs més nerviós. Sigui com sigui, estem molt satisfets amb les nostres cançons i teníem ànsia perquè el públic les pogués escoltar.

És curiós que sigui el disc que heu creat més lentament i que, alhora, sigui el vostre disc més curt.
Sí, tots els àlbums d'**Auxili** tenen deu cançons i aquest es queda amb vuit. Bàsicament, ha estat fruit dels temps que corren. Estem en una època de consum de música i d'art molt ràpid, com si fos menjar porqueria. La gent vol cançons per a consumir-les ràpidament i com que volíem fer un disc conceptual i que tingués un sentit global, hem deixat els temes que pensàvem que quedaven bé. Hauríem pogut fer deu o onze temes, però en els altres treballs sempre hi ha hagut dues o tres cançons que són un poc de farciment. Al final, un LP són més de 25 minuts i *Guaret* compleix aquesta premissa. Si cal, d'aquí a mig any, ja traurem alguna cançó més.

Com va sorgir la idea conceptual del 'guaret'?
Jo tenia molt clar des d'un inici que volia fer un disc conceptual que nasquera d'una idea central. Se'm va ocórrer un dia mirant un concurs de televisió en què s'havia d'endevinar el significat de la paraula "*barbecho*". I vaig pensar: "això en valencià és guaret!" i em va agradar molt per dos motius. Per una banda, és una paraula molt poc utilitzada i nosaltres sempre busquem jugar amb conceptes i idees que no estiguen molt sobats, perquè et dona més personalitat. Per exemple, "cremem la nit" ja ha estat utilitzat per cinquanta grups, probablement. I en canvi, quan vam fer servir l'expressió "Hui la liem", que no havia estat gaire gastat dins la música, crec que va funcionar molt bé perquè tothom l'ha acabat associant una mica a **Auxili**. L'altre motiu és que el terme engloba la terra, les arrels, la cultura i defineix a la perfecció tot el que ens ha passat en els darrers anys. S'ha paralitzat la vida i ara cal renàixer.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=Q7eBfVrTj7A
A "Diga-li", el primer senzill, ja hi inseriu una picada d'ullet al concepte de 'guaret', no?
Sí, quan vam tenir el concepte, teníem molt clar que l'havíem de fer ric amb les cançons. I a "Diga-li", a la primera estrofa diem: "*creix silent i trau la flor, per molt que la tallen rebrota dins del cor*" i així ja el començàvem a deixar caure.

I encara té una relació més explícita l'altre avançament, "Parèntesi".
Doncs sí. Ens ha molat molt tancar el disc amb aquesta cançó, perquè és com un guaret. Un parèntesi és una pausa en la meitat de la lectura i el guaret és una pausa del camp entremig de diferents sembrats. Però, de fet, totes les cançons tenen la seua relació amb el guaret.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=JriH_1L1Mt8
El concepte del disc ha marcat molt les lletres, que són més personals i introspectives.
És el disc més personal i íntim que hem fet. Els temps d'estar a casa han fet que trobes a faltar a molta gent, els escenaris i tota la normalitat que teníem abans. A **Auxili** sempre hem escrit sobre el que vivim, el que importa. En el disc anterior, vivíem un moment polític molt marcat i, tot i que som valencians, sempre hem estimat la nostra llengua, la nostra cultura i els Països Catalans i, per això, ens vam mullar sobre què estava passant a Catalunya. Ara, no apetia gaire parlar del procés sinó més des del coret i sense posar-nos barreres. Per a mi, parlar dels meus pares, de la meva família i del meu poble també és política.

Obriu el disc amb la cançó "Guaret", amb la col·laboració de La Maria.
Em sembla una de les coses més boniques que hem fet amb el grup, perquè és una representació musical de tot el concepte i que damunt amaga moltes curiositats. La primera part parla de la terra i les arrels i vam voler fer-li una picada d'ullet al cant de batre -que és un cant que es canta quan es treballa i es cullen els fruits del camp- fusionant-ho amb una base electrònica. Volíem una veu femenina que cantara cant tradicional valencià i per això vam contactar amb **La Maria**. La seua veu és increïble i se'm posa la pell de gallina cada vegada que escolto la cançó. Després, entrem nosaltres i intentem transmetre el guaret musical, és a dir, el final de la nostra aturada. Al principi, havia de ser una intro, i més tard vam decidir fer-hi una tornada i convertir-la en una cançó. En definitiva, és un tema que ha quedat molt redó i molt bonic i original.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=zDq8Wziw0kc

Quines són aquestes curiositats amagades?
En el vers de "*del silenci i la pols, de la distància i l'oblit broten cançons com cudols més dures, més fortes!*", cantem la melodia de l'eixida de les dansades de fandangos d'Ontinyent, és a dir, la melodia que introdueix aquests balls. I a més, la segona veu que complementa aquesta melodia és molt similar a una melodia d'en **Tiken Jah Fakoly**, un cantant ivorià de reggae. És brutal que la música et permeta unir l'eixida de les dansades amb el reggae. Veritablement, "Guaret" té molt on rascar a escala cultural.

Serà l'intro en els vostres directes?
Sí, la veritat és que era un compte pendent que teníem. Sempre havíem fet l'àlbum i després ens havíem de crear una intro pel directe posant capes de teclats... I jo vaig dir: "a mi me flipa que un grup faça una intro en un disc i que després comence igual en el concert". En l'últim disc de **La Raíz**, van fer-ho amb l'àvia del Pablo Sánchez [cantant] recitant un poema i, quan anaves als concerts, la gent se sabia el poema de dalt a baix i a mi a això em posava la pell de gallina.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=o79989bYB88
Anem a "Valentes jugades". Per què vau sentir la necessitat de fer una segona part de "Si tu vols"?
"Si tu vols" és una cançó que parla d'amor per als meus amics. Jo eixa cançó la vaig dedicar a tots els meus companys d'**Auxili**, malgrat que la vam deixar prou oberta perquè cadascú se la fes seua. I, ara, ja no és 'si tu vols', sinó que cridem que volem enlairar-nos de nou. És un clam per a dir que ara sí que volem i que anem a per totes, que tot i que vinga el que siga hem d'estar tots junts.

A "Brúixola", parleu de com les vostres germanes majors han estat referents per a vosaltres.
Jo tinc una germana major i en Marc Andrés (cantant), en Fèlix Cortés (guitarra) i l'Adrià Llin (baixista) també en tenen una. Són unes grans referents per a nosaltres, ja que sempre ens han cuidat molt, ens han marcat el camí i són persones superimplicades. Una és metgessa, l'altra és professora d'història, fisioterapeuta... Nosaltres som uns cabra boges que des de ben joves mos ha molat molt la música, hem viatjat molt i elles sempre mos han guiat i ens han ensenyat que és el feminisme de manera real i propera. A més, canten en l'última tornada, tot i que estan una mica amagades. Ha estat molt bonic poder cantar amb elles.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=PsSzWPE8Z5E
El tema que més recupera la crítica social és probablement "Moussaka", oi?
"Moussaka" és una cançó de classe obrera directa. És cert que ja no diem "feixistes, sexistes, castellanes" com a "Hui la liem" i que potser algú creu que ens hem estovat una mica. Però, en esta cançó narrem com cuinem i ens mengem un ric! És *gore*, malgrat que ho diem d'una manera irònica.

També hi feu referència al film 'El sopar dels idiotes' i a l'origen etimològic de la paraula 'idiota'.
Sí. En aquesta pel·lícula uns rics conviden a un pobre per a riure's d'ell. Nosaltres, li hem volgut donar la volta i fer un sopar de pobres. Pel que fa a la a referència etimològica, idiota no prové del llatí sinó del grec clàssic, i significa persona egoista que no mira pel bé social. I d'aquí vam voler buscar algun concepte relacionat amb la cultura grega i vam escollir la mussaca perquè és un menjar grec que lliga bé totes dues referències.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=ocHq3_ECgwA
I com ha estat la col·laboració amb Los Chikos del Maíz?
Los Chikos del Maíz van entendre molt bé el concepte de la cançó. Fa molt de temps que coincidim amb ells als escenaris i hem aconseguit que per fi s'animen a fer alguna frase en valencià. Ja era hora, perquè són valencians, però com canten només en castellà la penya es pensa que són de Madrid! Estem molt contents amb totes les col·laboracions, també amb la de **Tribade** a "Música i manta".

Finalment, com encareu els directes?
Amb moltíssimes ganes. Han estat dos anys i mig sense trepitjar un escenari. També hi ha hagut una mica d'incertesa sobre la rebuda. Nosaltres hem fet música reivindicativa en un moment polític molt concret, i això pareix que s'ha acabat una mica i la música també ha canviat en aquest temps que hem parat. Però el més important és que puguem gaudir-ho i tornar a la nostra manera d'entendre la vida.